

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 16. juni 2022
Kontor: Sikkerhedskontor I
Sagsbeh: Louise Degn Brammer
Sagsnr.: 2022-0030-7625
Dok.: 2454739

Besvarelse af spørgsmål nr. 943 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 943 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 23. maj 2022. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Mattias Tesfaye

/

Michelle Argir Simonsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 943 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren som opfølgning på samråd om regeringens involvering i efterforskning og sigtelsen af folketingsmedlem Claus Hjort Frederiksen bekræfte, at en eventuel senere tiltalerejsning mod Claus Hjort Frederiksen fortsat vil forudsætte, at den siddende justitsminister giver påbud om tiltale? Og vil ministeren oplyse, om der i det konkrete tilfælde gælder en frist for igen at forsøge at rejse tiltale mod Claus Hjort Frederiksen om samme forhold?”

Svar:

1. Det følger af straffelovens §§ 110 f og 118 a, at justitsministeren er tillagt kompetencen til at rejse tiltale i sager vedrørende overtrædelse af bestemmelserne i straffelovens kapitel 12 om forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed (§§ 98-110 e) og en række bestemmelser i kapitel 13 om forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder, terrorisme m.v. (§§ 111-115 og 118). Det indebærer, at der i alle tilfælde i sådanne sager kun kan rejses tiltale efter justitsministerens påbud.

I den konkrete sag mod Claus Hjort Frederiksen har Rigsadvokaten derfor den 10. maj 2022 i medfør af straffelovens § 110 f indstillet til mig som justitsminister, at det – efter indhentelse af Folketingets samtykke til ophævelse af den parlamentariske immunitet efter grundlovens § 57, 1. pkt. – tiltrædes, at der rejses tiltale mod medlem af Folketinget Claus Hjort Frederiksen for overtrædelse af straffelovens § 109.

Jeg kan imidlertid – efter drøftelse med Folketingets partier – konstatere, at der ikke er flertal i Folketinget for ophævelse af Claus Hjort Frederiksens immunitet. Det er min forståelse, at dette skyldes, at et flertal i Folketinget har haft et ønske om større indsigt i sagens klassificerede oplysninger, end det – på baggrund af efterretningstjenesternes klare vurdering – har været muligt at give, og at dette har medført, at flertallet ikke har kunnet stemme for at ophæve immuniteten. På nuværende tidspunkt kan der således ikke rejses tiltale i sagen.

Jeg har derfor ved brev af 25. maj 2022 meddelt Rigsadvokaten, at jeg på den baggrund ikke kan tiltræde indstillingen om tiltalerejsning.

Hvis anklagemyndigheden på et senere tidspunkt, hvor Claus Hjort Frederiksens parlamentariske immunitet er ophørt, måtte vurdere, at der er grundlag for at rejse tiltale i sagen for overtrædelse af straffelovsbestemmelser, der er omfattet af justitsministerens påtalekompetence i straffelovens §§ 110 f og 118 a, vil anklagemyndigheden skulle oversende en ny indstilling om tiltalerejsning til den til den tid siddende justitsminister, som herefter vil skulle forholde sig til, om den anklagerfaglige indstilling skal tiltrædes. Jeg vil dog ikke forholde mig til hypotetiske spørgsmål herom.

Efter regeringens opfattelse kan de gældende bestemmelser om justitsministerens påtalekompetence være medvirkende til at svække tilliden til myndighedernes vurderinger. Det kan ingen være tjent med. Som tidligere tilkendegivet foreslår regeringen derfor, at Folketingets partier i fællesskab overvejer, om straffeloven skal ændres, så justitsministeren ikke skal have samme rolle som i dag. Jeg forventer at tage første drøftelse med ordførerne herom efter sommerferien.

Det er derfor også klart, at hvis et flertal i Folketinget ønsker at ændre reglerne om justitsministerens påtalekompetence, vil sådanne nye regler have betydning for sager, hvor justitsministeren endnu ikke har tiltrådt en indstilling fra Rigsadvokaten om tiltalerejsning på lovens ikrafttrædelsestidspunkt. Det vil derfor kunne betyde, at den til den tid siddende justitsminister ikke vil skulle tiltræde en eventuel ny indstilling om tiltalerejsning i sagen.

2. I forhold til spørgsmålet om eventuelle frister for så vidt angår en eventuel ny indstilling fra anklagemyndigheden om tiltalerejsning i sagen, kan Justitsministeriet oplyse, at der ikke i retsplejeloven er fastsat faste frister for den tidsmæssige udstrækning af sigtelse eller tiltale.

Det følger dog af retsplejelovens § 96, stk. 2, at de offentlige anklagere skal fremme enhver sag med den hurtighed, som sagens beskaffenhed tillader, og derved ikke blot påse, at strafskyldige drages til ansvar, men også at forfølgning af uskyldige ikke finder sted.

Når en person er sigtet, gælder der endvidere i medfør af retsplejelovens § 718 a og § 718 b særlige regler om afgørelse af tiltalespørgsmålet og indbringelse for retten af spørgsmål herom.

Efter retsplejelovens § 718 a, stk. 1, skal afgørelse om påtaleopgivelse, tiltalefrafald eller tiltalerejsning træffes inden rimelig tid efter det tidspunkt,

hvor politiet har gjort sigtede bekendt med sigtelsen. Bestemmelsens stk. 2 fastsætter, at hvis der ikke er truffet afgørelse om påtaleopgivelse, tiltalefrafald eller tiltalerejsning, eller der ikke er anmodet om retsmøde med henblik på sagens behandling som tilståelsessag inden 1 år og 6 måneder efter det tidspunkt, hvor politiet har gjort sigtede bekendt med sigtelsen, skal anklagemyndigheden skriftlig underrette sigtede om, hvorpå sagen beror, og hvornår afgørelse i sagen kan forventes truffet. Der skal endvidere underrettes på ny, hvis der 1 år efter den seneste underretning fortsat ikke er truffet afgørelse om tiltalerspørgsmålet eller anmodet om retsmøde med henblik på sagens behandling som tilståelsessag.

Retsplejelovens § 718 b, stk. 1, fastsætter, at sigtede kan indbringe sagen for retten, hvis der ikke er truffet afgørelse om påtaleopgivelse, tiltalefrafald eller tiltalerejsning, eller der ikke er anmodet om retsmøde med henblik på sagens behandling som tilståelsessag inden 1 år og 6 måneder efter det tidspunkt, hvor politiet har gjort sigtede bekendt med sigtelsen.

Hvis der efter en samlet vurdering af hensynet til den sigtede, forurettede, sagens beskaffenhed og omstændigheder samt sagens samfundsmæssige betydning er særlig grund til at kræve fremskyndelse af anklagemyndighedens afgørelse af tiltalerspørgsmålet, kan retten undtagelsesvis fastsætte en frist herfor på mellem 3 måneder og 1 år, jf. § 718 b, stk. 2. Hvis afgørelsen om tiltalerspørgsmålet ikke træffes inden for den fastsatte frist, anses påtale mod sigtede for opgivet af anklagemyndigheden.

Efter anmodning fra anklagemyndigheden kan retten i medfør af § 718 b, stk. 3, forlænge den fastsatte frist med højst 1 år ad gangen, hvis der foreligger særlige omstændigheder. Hvis retten ikke har forlænget fristen, anses påtale mod sigtede for opgivet af anklagemyndigheden, medmindre der træffes afgørelse om tiltalerspørgsmålet inden 2 måneder fra rettens afgørelse. Hvis rettens afgørelse går ud på, at der ikke skal fastsættes en frist efter stk. 2, kan spørgsmålet på ny indbringes for retten, dog tidligst 1 år efter rettens afgørelse, jf. § 718 b, stk. 4, 2. pkt.

Ved siden af disse regler sætter straffelovens almindelige regler om forældelse en øvre grænse for, hvornår der kan rejses tiltale i en sag. Hvornår, forældelse indtræder, afhænger bl.a. af strafferammens maksimum for den konkrete forbrydelse, hvornår den sigtede blev gjort bekendt med sigtelsen, og om forfølgningen er frafaldet.